

Balneoclimatologia

Časopis za stručna medicinska pitanja udruženja banjских i klimatskih mesta srbije – medicinska sekcija

YU ISSN 0350/5952

Septembar 2024, Volumen 48, Broj 2

FIZIKALNA I REHABILITACIONA MEDICINA U OSTVARIVANJU LJUDSKIH PRAVA I INKLUZIVNI RAZVOJ

NIŠKA BANJA

VRNJAČKA BANJA

POČASNI ODBOR

Prof. dr Zlatibor Lončar, Ministar zdravlja Republike Srbije
Prof. Dr Slavica Djukić Dejanović, Ministarka prosvete Republike Srbije
Prof. Dr Milan Nedeljković, Predsednik Srpskog lekarskog društva
Prof. dr Vladislava Vesović Potić
Prof. dr Gordana Nikolić
Prof. dr Branislav Bobić
Prof. dr Stevan Jović
Prof. dr Milisav Čutović

PRESEDNIŠTVO NAUČNOG ODBORA

Prof. dr Emilija Dubljanin Raspopović
Prof. dr Milica Lazović

NAUČNI ODBOR

Prof. dr Ivana Petronić Marković, SRB
Prof. dr Snežana Tomašević Todorović, SRB
Prof. dr Mirjana Kocić, SRB
Prof. dr Aleksandra Vidaković, SRB
Dr Klemen Grabljevec, President of the ESPRM, SVN
Prof. dr Francesca Gimigliano, President of the ISPRM, ITA
Prof. dr Jorge Lains, Past-president of the ISPRM, PRT
Prof. Dr Nicolas Christodoulou, Pastpresident of the ESPRM, CYP
Prof. Dr Mauro Zampolini, President UEMS PRM Section and Board
Prof. Dr Tatjana Nožica Radulović, RS, BIH
Prof. dr Mirsad Muftić, BF, BIH
Prof. dr Dragana Čirović, SRB
Prof. dr Aleksandra Vukomanović, SRB
Prof. Dr Aleksandra Jurišić Škevin, SRB
Prof. dr Aleksandar Knežević, SRB
Doc. Dr Dejan Nikolić, SRB
Prof. dr Vesna Bokan, MNE
Prof. dr Valentina Koevska, MKD

„fizikalna i rehabilitaciona medicina u ostvarivanju ljudskih prava i inkluzivni razvoj“

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK - Prof. dr Milica Lazović

Izdavač: Udruženje za fizikalnu i rehabilitacionu medicinu Srbije
Pasterova 2, Beograd, Srbija

Vizuelni identitet: „Pluridika“, Beograd

Prevodilac: „Pluridika“, Beograd

Štampa: „JOVŠIĆ PRINTING CENTAR“, Beograd

Balneoclimatologia

Časopis za stručna medicinska pitanja udruženja banjskih i klimatskih mesta Srbije - medicinska sekcija

Septembar 2024, volumen 48, broj 2

IZDAVAČKI SAVET

Prof. dr Stevan Ilić

Akademik prof. dr Milorad Mitković

Dr. Slobodanka Drndarski

Vladan Vešković

Dr. Nikola Sremčević

Prof. dr Ljubica Konstantinović

Glavni i odgovorni urednik

Prof. dr Marina Deljanin-Ilić

Glavni i odgovorni urednik ovog broja časopisa

Prof. dr Milica Lazović

Prevodilac: Pluridaka, Beograd

Priprema i štampa: „JOVŠIĆ

PRINTING CENTAR“, Beograd

UREĐIVAČKI ODBOR

Prof.dr Tomislav Jovanović

Akademik prof. dr Nebojša Lalić

Prof. dr Milica Lazović

Prof.dr Ivana Petronić-Marković

Prof.dr Nemanja Damjanov

Asist. dr Jovan Nedović

Dr sci med dr Ljiljana Isaković

Prof. dr Gordana Devečerski

N.S.dr sci med Olivera ilić-Stojanović

Mr sc med dr Dejan Stanojević

MEĐUNARODNI UREĐIVAČKI ODBOR

Prof. dr M. Zeki Karagulle, Turska

Prof. dr Nicolas Cristodoulou, Kipar

Prof. dr Dobrivoje Stokić, SDA

Prof. dr Jorge Lains, Portugalija

Prof. dr Gulseren Akyuz, Turska

Prof. dr Veselin Mitrović, Nemačka

Sekretari

Dr Dejan Simonović

Dr med sc Ivana Burazor

Sekretarijat

Udruženje za fizikalnu i rehabilitacionu medicinu Srbije

Sokobanjska 17, Beograd

Tel. 011 2660 266

Pretplata

Udruženje banjskih i klimatskih mesta R. Srbije, 36210 Vrnjačka Banja, p-fah 52

Tel/Fax. 036/661-351

deficita u vidu levostrane hemipareze i afonije usled prisustva endotrahealne kanile sproveden produžen rehabilitacioni tretman.

Rezultati: Zahvaljujući multidisciplinarnom pristupu u lečenju i pravovremeno započetoj rehabilitaciji, pacijent je za 3 meseca od nastanka saobraćajne politraume osposobljen za hod uz pomoć pomagala, dekanilisan, te zatvaranjem kanile i sprovođenjem logopedskog tretmana prevaziđena afonija, osposobljen za aktivnosti samozbinjavanja i povratak u socijalnu sredinu.

Diskusija: Početni fokus u lečenju pacijenata sa kraniocerebralnim povredama jeste održavanje vitalnih funkcija i minimiziranje sekundarnog oštećenja mozga, dok rehabilitacija ima za cilj sprečavanje sekundarnih komplikacija i što bolji funkcionalni oporavak.

Zaključak: Posledice kraniocerebralnih povreda su različite i praktično ne postoje dva ista pacijenta. Potrebne su dalje visokokvalitetne studije kako bi se jasnije definisali protokoli, uloga i značaj rehabilitacije u samom ishodu lečenja.

Ključne reči: rehabilitacija, kraniocerebralne povrede, afonija, hemipareza

REHABILITACIJA PRELOMA BUTNE KOSTI U DEČJEM UZRASTU

Rastislava Krasnik, Mikov A, Demeši Drljan Č, Ždrnja Lampert J, Bošnjaković S

Medicinski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Institut za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine, Novi Sad

Uvod: Prelomi butne kosti u dečjem uzrastu često su uzrokovani velikom spoljašnjom silom, a povezani su sa visokim direktnim i indirektnim troškovima lečenja i rehabilitacije. **Cilj rada:** Utvrditi ishod procesa rehabilitacije nakon preloma butne kosti u dečjem uzrastu.

Metode rada: Retrospektivna studija je obuhvatila pacijente oba pola, uzrasta do 18 godina, nakon završenog ortopedskog lečenja zbog preloma butne kosti, u dvogodišnjem periodu, na Klinici za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Instituta za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine u Novom Sadu.

Rezultati: Ukupno je učestvovalo 44 ispitanika, od toga 77% dečaka. Prosečna starost iznosila je 9.02 ± 5.17 godina. Najčešći uzrok povrede bio je pad (68%) i saobraćajni traumatizam (18%). Većina pacijenata je lečena operativno (63,64% vs 36,36%). U procesu rehabilitacije preloma butne kosti najčešće je primenjivana kineziterapija, elektroterapija i magnetoterapija. Nakon sprovedenog lečenja, kod 38 pacijenata je postignut potpuni oporavak. Postoji statistički značajna razlika u dužini procesa rehabilitacije u zavisnosti od mehanizma povrede, duži oporavak su imali pacijenti koji su imali saobraćajni traumatizam.

Zaključak: Pravovremena dijagnostika, lečenje i rehabilitacija ključni su za uspešan oporavak dece sa prelomom butne kosti.

Ključne reči: deca, prelom, femur

PRELOM KUKA I KOŠTANA MINERALNA GUSTINA KOD MUŠKARACA

Rozita Filipov, Stojanović D, Stojanović Z, Milenković M, Diimitrijević I, Marković K

Klinika za neurologiju UKC Niš, Akademija vaspitačko-medicinskih strukovnih studija Kruševac, odsek Čuprija, Institut Niška Banja, Niš

Uvod: Prelom kuka je značajan uzrok invalidnosti i mortaliteta. Kad kažemo prelomi kuka mislimo prevashodno na prelome gornjeg okrajka butne kosti koji čine pokretni deo zgloba kuka. Osteoporotični prelomi su često niskoenergetski i nastaju spontano ili pri padu sa visine stojećeg ili sedećeg položaja. Kod zdrave kosti prelomi nastaju pri većim traumama, saobraćajnim udesima, pri padu s visine. **Cilj rada:** Ispitati koštanu mineralnu gustinu kod osoba muškog pola sa prelomom kuka i bez preloma.

Materijal i metode: U istraživanje je uključeno 50 muških ispitanika u kliničkoj grupi sa prelomom kuka i 50 muških ispitanika kontrolne grupe bez preloma. Prosečna starost u grupi sa prelomom je $66,60 \pm 8,73$ godina, a u kontrolnoj grupi bila je $66,50 \pm 8,60$. Grupe su bile ujednačene prema starosti ($p=0,954$). U obe ispitivane grupe dominiraju penzioneri (po 54,0%). Grupe su ujednačene prema zanimanju ($p=0,853$).

Rezultati: U ispitivanoj populaciji 30 pacijenata (60,0%) je imalo prelom colli femoris, a 20 pacijenata (40,0%) je imalo transtrohanterični prelom. Osteosinteza je primenjena kod 28 pacijenata (56,0%), a veštački kuk je ugrađen kod 22 pacijenta (44,0%). Prosečne vrednosti svih ispitivanih parametara koštane gustine su statistički značajno manje kod ispitanika sa prelomom u odnosu na ispitanike kontrolne grupe $p<0,001$.

Diskusija: Niža incidencija fraktura kod muškaraca može se objasniti nekim specifičnostima skeleta muškaraca: većom početnom koštanom masom, postignutim višim koštanim maksimumom, većim dimenzijama kostiju (samim tim i većom koštanom snagom) kao izostankom ubrzanog gubitka koštane mase u šestoj deceniji koji se kod žena javlja zbog menopauze. Ali, s dužim životnim vekom, osteoporotski prelomi sve češće postaju i problem muškaraca. Muškarci sa frakturom kuka imaju prosečan BMD koji je $0,070\text{g/cm}^2$ veći nego kod žena sa istom frakturom.